U għalkemm f'dan iż-żmien meta Kyd, Nashe, Peele, Marlowe, Chapman w oħrajn kienu ta' sikwit jirreferu għal xulxin, HADD minnhom QATT ma rrefera għal Shakespeare — almenu sas-sena 1593. F'dak kollu li nkiteb dak iż-żmien darba biss wieħed isib referenza — u mhux eżatta — għal William Shakespeare. Din ir-referenza tinsab fit-testment ta' Robert Greene fejn waqt li rrefera għad-dramm Henry VI, fost ħwejjeġ oħra semma l-kelma "Shake-scene".

Xi wħud qalu li Greene kien qed jirreferi għal Shakespeare. Iżda Hoffman ma qabilx magħhom u sostna li dik il-kelma kienet speċi ta' laqam lil dawk l-atturi tajbin li kienu jaqilgħu l-parti tagħhom sewwa

M'għandniex xi ngħidu, ħadd qatt ma qal li William Shakespeare l-attur ma kienx jeżisti. Iżda bejn Shakespeare l-attur u Shakespeare il-kittieb żgur li tinħass differenza kbira. Kif ġa għidna aktar lura, dawn id-dubji nħassu qabel Calvin Hoffman. Issa pero' kotru għax instabu aktar provi favurhom; u l-ismijiet ta' Bacon, Oxford u Pembroke mill-ġdid reġgħu ġew konnessi max-xogħolijiet tiegħu.

Veru li kull wieħed minn dawn kien istruwit biżżejjed, ivvjaġġa barra minn pajjiżu bosta drabi, kien midħla ta' ħafna kbarat u sa-ħansitra kull wieħed minnhom kien ukoll kittieb mill-aqwa. Ħaġa waħda biss tidher barra minn lokha. Hadd minnhom ma kien drama-turgu kbir, w għalhekk li tgħid li xi ħadd minnhom huwa l-veru kittieb tad-drammi ta' Shakespeare tidher ħaġa ftit li xejn assurda

* * *

(Jissokta f'ħarġa oħra)

Għal Malti Isbaħ u Aħjar
minn VIC APAP

"SABIĦA" jew "SABIEĦA"?

Fuq l-MTV qiegħed jintwera avviż biex Malta tinżamm *sabiħa*, iżda dan l-aġġettiv jidher miktub *sabieħa*.

Ta' min ifakkar illi l-aġġettivi fis-singular huma dejjem bil-vokali *i* u qatt *ie*. Hekk niktbu: *Sabiħ, sabiħa; ħafif, ħafifa, qalil, qalil-la; kbir, kbira; żgħir, żgħira; twil, twila.*

Dawn l-aġġettivi, imbagħad, meta jagħmlu l-plural jibdlu l-vokali *i* fil-vokali *a* jew *ie*. Għalhekk niktbu: *sbieħ, ħfief, qliel, kbar, żgħar, twal.*

Laqgħa Letterarja fit-Teatru Manoel

ĠUŻE' GALEA

Fis-serje ta' laqgħat letterarji li qiegħda tagħmel l-Akkademja tal-Malti sabiex Awturi Maltin magħrufa jiltaqgħu mal-publiku Malti, nhar il-Ħamis 1 ta' Marzu 1973 kien imiss lill-President tal-Akkademja, il-Professur Ġuże' Galea. Dawn il-laqgħat letterarji qegħdin isiru fit-Teatru Manoel, il-Belt, li llum jitqies bħala 'teatru nazzjonali'.

L-ewwel persuna letterarja li ħa sehem f'dawn il-laqgħat kien l-Onorevoli Avukat Anton Buttigieg, magħruf bħala Poeta, u llum qiegħed jaqdi dmirijiet ta' Ministru tal-Ġustizzja u Affarijiet Parlamentari fil-Gvern Laburista.

Is-serata bdiet fis-6.00 p.m. u damet qrib siegħa. It-teatru mtela bi ħbieb tal-Kultura Maltija, kemm anzjani u kemm żgħażagħ. Ħaġa sabiħa ħafna li studenti kemm ta' skejjel sekondarji u kemm skejjel oħra ta' tagħlim ogħla tarahom jinteressaw ruħhom u jiġu jisimgħu.

L-Avukat Wallace Ph. Gulia, il-Viċi-President tal-Akkademja, għamel kelmtejn bħala daħla għas-serata.

Il-programm tal-lejla letterarja kien imqassam hekk. Wara silta msejħa "Rewwixta fl-Imġarr" mir-rumanz "Żmien l-Ispanjoli", bħala tifkira ta' l-ewwel rumanz li Ġuże' Galea kiteb, huwa qara l-kitba, "Is-Sena 1969 — Sena tal-Qamar", li huwa l-editorjal għal IL-MALTI tal-għadd ta' Diċembru 1969. L-Awtur wera b'din il-għażla li l-immaġinazzjoni ta' kittieb taf tixxiegħel kemm bi ġrajja mbiegħda kif ukoll b'xi ġrajja kbira li ġrat fi żminijietna.

Mir-rumanz "Id-Dinja Rota", l-Awtur għażel silta meta s-Sinjura Bettina marret tiltaqa' mal-Ġeneral Vaubois. Kif ukoll, is-silta mħarrka msejħa "Il-Ballu" mill-antoloġija mgħammda "Bla Habi", taw ħin sabiex barra l-Awtur jinstemgħu l-ilħna tas-Sur Victor Apap u tas-Sinjurini Joan Azzopardi u Josephine Zammit Cordina, huma u jaqraw is-siltiet f'għamla djalogata.

L-aħħar silta li għażel il-professur Ġuże' Galea semgħuha b'widnejhom miftuħa, għaliex kienet imsejħa "Bejta tal-Vizzju" mill-aħħar rumanz tiegħu bl-isem ta' "Fiex Wasalna", u li għadu ma ħariġx għall-istampa. Dan ir-rumanz huwa mera tal-ħajja ta' żmienna f'Malta.

Kif qal l-Avukat Wallace Ph. Gulia fid-daħla għas-serata, il-professur Ġuże' Galea huwa Awtur li bħala rumanzier ma waqafx jixxiegħel biss bi ġrajjiet l-imgħoddija ta' Malta. Kull min ġie għal-laqgħa letterarja fehem iżjed lill-Awtur għal meta kien jafu biss billi jaqra l-kotba letterarji tiegħu.

A.A.M.